

κ.Θέμερα Δ.Α.

22/10/02

B 1

Η Ευρωπαϊκή Ένωση σε διαδοχικά Ευρωπαϊκά Συμβούλια έχει πάρει την ζωτική για το μέλλον της απόφαση της διεύρυνσής της. Συγχρόνως έχει αποφασίσει και για το χρονοδιάγραμμα εντός του οποίου θα πρέπει η διεύρυνση να ολοκληρωθεί. Ένα χρονοδιάγραμμα που συνεκτιμά την ανάγκη και την πολιτική απόφαση οι υποψήφιας χώρες που θα επιλεγούν να συμμετάσχουν στις εκλογές του 2004.

Έχω την αίσθηση ότι τα εναπομένοντα ζητήματα αποτελούν για κάθε υποψήφια χώρα, ζητήματα προσαρμογής πρώτης προτεραιότητας. Θεωρώ ότι η πολιτική βούληση υπάρχει. Είμαι αισιόδοξος.

B 2

Κοινή προσπάθεια της Ένωσης και του κάθε μέλους είναι η ανάδειξη της σημασίας που έχει για κάθε χώρα η συμμετοχή της στην Ένωση, όπως π.χ. για την ενίσχυση της ασφάλειας, της ευημερίας και της δημοκρατικής πορείας. Για την ενίσχυση συγχρόνως της φωνής της στις ευρύτερες εξελίξεις, πράγμα ιδιαίτερα σημαντικό σε μια τόσο διεθνοποιημένη σύγχρονη πραγματικότητα. Να καταδείξουμε πόσο συμπλέει το εθνικό με το ευρωπαϊκό συλλογικό συμφέρον. Τις προοπτικές που διανοίγονται για τις χώρες τους. Τα παραδείγματα των μικρών χωρών κι εκείνων με χαμηλά επίπεδα ανάπτυξης την εποχή που προσχωρούσαν στην Ένωση, καθώς και η εξέλιξή τους μέχρι τώρα είναι από τα πιο πειστικά παραδείγματα.

B 3

Πιστεύω ότι με την σωστή και επισταμένη ενημέρωση των πολιτών δεν θα έπρεπε να φοβόμαστε μια αρνητική εξέλιξη. Διαφορετικά, όπως και στην περίπτωση της Νορβηγίας, η Ένωση δεν μπορεί να διαψεύσει την

εύλογη προσδοκία των άλλων. Θα πρέπει να προχωρήσουμε με αυτούς που το θέλουν και το μπορούν.

C 1

Στόχος μας είναι να εφαρμοσθούν οι αποφάσεις των Ευρωπαϊκών Συμβουλίων, αυτό σημαίνει τόσο της Κοπεγχάγης όσο και του Ελσίνκι.

Επιδίωξη τόσο της Κυπριακής Δημοκρατίας, όσο και δική μας είναι η επίλυση του πολιτικού προβλήματος της Κύπρου και η ένταξη της Κύπρου στην Ένωση. Όσον αφορά την ένταξη, το Ελσίνκι ορίζει ότι και χωρίς προηγούμενη επίλυση του πολιτικού προβλήματος, η ένταξη θα προχωρήσει. Η επίλυση του πολιτικού προβλήματος, σύμφωνα με τις μέχρι τώρα αποφάσεις, πρέπει ν' αναζητηθεί στα πλαίσια των αποφάσεων του Σ.Α. (Συμβουλίου Ασφαλείας) του ΟΗΕ και να επιτρέψει μια θεσμική συγκρότηση της Κύπρου, που θα είναι συμβατή με το κοινοτικό κεκτημένο και τους θεσμούς της Ένωσης, π.χ. να λειτουργούν ακώλυτα οι ελευθερίες κινήσεων, προσώπων, αγαθών, υπηρεσιών και κεφαλαίων. Τα πολιτειακά όργανα της Κύπρου να μπορούν να παίρνουν αποφάσεις, να μετέχουν στα αντίστοιχα όργανα της Ένωσης και να έχουν την ευθύνη υλοποίησης των αποφάσεων στο εσωτερικό της Κύπρου, αφού αυτά τα όργανα, δηλαδή η Κύπρος θα είναι υπόλογη ως προς τις υποχρεώσεις της απέναντι στην Ένωση. Το πλαίσιο των αποφάσεων του ΟΗΕ και η λειτουργικότητα της σχέσης της Κύπρου ως κράτους-μέλους με την Ένωση είναι το εύλογο και δίκαιο πλαίσιο που αποδέχεται ο κ. Κληρίδης και ευρύτερα η διεθνής κοινότητα. Όμως οι δύο διαδικασίες της ένταξης στην Ένωση και της επίλυσης του πολιτικού προβλήματος δεν επιτρέπεται να διαπλεχθούν μεταξύ τους. Οι αποφάσεις του Ελσίνκι είναι ξεκάθαρες, η ένταξη προχωρεί ανεξαρτήτως επίλυσης του πολιτικού προβλήματος.

C 2

Η μέχρι τώρα στάση της τουρκοκυπριακής πλευράς, παρ' όλο που ο χρόνος των συνομιλιών υπό την αιγίδα του ΟΗΕ ήταν επαρκής, ώστε ήδη τον Ιούνιο να έχουν καταλήξει οι δύο πλευρές, δεν υπήρξε εποικοδομητική. Αυτό το γνωρίζουν όλοι όσοι παρακολουθούν από κοντά τις εξελίξεις. Υπάρχει μία καθυστέρηση για την οποία βαρύνεται η τουρκοκυπριακή πλευρά και δεν επιτρέπεται να δεχθούμε ελιγμούς της τελευταίας στιγμής, που μόνο στόχο θα έχουν να βρεθούνε επιχειρήματα για την εμπλοκή της ενταξιακής πορείας της Κύπρου.

C 3

Η Ελλάδα έχει προ πολλού δρομολογήσει μια πολιτική που επιζητεί ειρηνική επίλυση της διαφοράς μας με την Τουρκία, σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο και την σχετική απόφαση του Ελσίνκι. Το ίδιο ισχύει για την ενταξιακή προοπτική της Κύπρου και την επίλυση του Κυπριακού. Όπως επίσης και για την πολιτική μας που στηρίζει την ευρωπαϊκή προοπτική της Τουρκίας. Έχει σημασία λοιπόν για εμάς να προκύψει μια κυβέρνηση που θα επιδιώκει λύσεις των προβλημάτων με ειρηνικά μέσα και μια ευρωπαϊκή προοπτική για την Τουρκία.

Εμείς ως Ελλάδα θα συνεχίσουμε την μέχρι τώρα πολιτική μας, που επιδιώκει σχέσεις συνεννόησης και συνεργασίας σ' ένα πλαίσιο σεβασμού των κανόνων του διεθνούς δικαίου. Θα συνεχίσουμε να στηρίζουμε, όπως και τώρα, κάθε προσπάθεια της Τουρκίας για να κάνει τις αναγκαίες προσαρμογές της, προκειμένου να διευκολυνθεί η ευρωπαϊκή της πορεία. Θα συνεχίσουμε να επιχειρηματολογούμε, ότι μια τέτοια κατεύθυνση είναι προς όφελος των λαών και των δύο κρατών.

C 4

Θα ήταν ό,τι χειρότερο μπορεί να συμβουλέψει κανείς την γείτονα χώρα, εάν ενδιαφέρεται για την διατήρηση της σημαντικής θέσης που κατέχει στην σκηνή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης. Αν ενδιαφέρεται για τις μελλοντικές προοπτικές ευημερίας του λαού της, που συναρτώνται άμεσα με την διαρκή και ομαλή ένταξή της στη σύγχρονη διεθνή κοινότητα. Η Τουρκία βρίσκεται σ' ένα ιστορικό σταυροδρόμι ισοδύναμο πολιτικά με την αλλαγή που έγινε στις αρχές του περασμένου αιώνα. Καλείται να επιλέξει αν θα κάνει το ιστορικό βήμα να φύγει μπροστά στην σύγχρονη εποχή, με στόχους και μέσα αποδεκτούς σ' όλες τις ανεπτυγμένες κοινωνίες και σ' αυτή την περίπτωση είμαστε όλοι έτοιμοι να βοηθήσουμε και να συμπαρασταθούμε ή θα πάει πίσω. Η πραγματοποίηση τέτοιων απειλών θα είναι ένα βήμα πίσω. Δεν το εύχομαι και δεν το πιστεύω για το καλό του τουρκικού λαού, που θέλει όπως και ο δικός μας την συνεργασία, την πρόοδο, την ευημερία.

C 5

Στο περιθώριο της Συνόδου Κορυφής της Σεβίλλης ακούσθηκε και αυτή η άποψη. Αναδεικνύεται με αυτόν τον τρόπο το κυρίως ζητούμενο της Άγκυρας. Όμως είτε έτσι είτε αλλιώς αυτό που έχει σημασία είναι να δει η Τουρκία τα μακροπρόθεσμα συμφέροντά της σ' έναν κόσμο που διαρκώς αλλάζει. Να εφαρμόσει μια συνολική στρατηγική προσέγγισης με την Ευρωπαϊκή Ένωση, που δεν μπορεί να έχει ως αιχμή δόρατος μια ημερομηνία. Να κλείσει τις ανοικτές ψαλίδες που την χωρίζουν από τον άλλο κόσμο, να μην δημιουργήσει νέες. Βρίσκεται στο σωστό δρόμο, χρειάζονται όμως κι άλλα βήματα. Η Ελλάδα είναι, όσο περίεργο και αν ηχεί, στο πλευρό της κι αυτό στην Άγκυρα το γνωρίζουν.

C 6

Έχουμε μπει ήδη σε μια εποχή πολλαπλών ταχυτήτων στην εξέλιξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το Shengen, η ΟΝΕ, η ΚΕΠΠΑ, μείζονες πολιτικές της Ένωσης αποτελούν δείγματα μιας μεταβλητής εξέλιξης. Στο μέλλον πρέπει να δούμε αυτή τη δυνατότητα σε μονιμότερη βάση, δηλαδή την εξέλιξη της Ένωσης σε ομόκεντρους κύκλους με μια πρωτοπορία εκείνων που θέλουν και μπορούν να προχωρήσουν σε ουσιαστικότερα βήματα ενοποίησης. Σ' ένα τέτοιο σχήμα θα πρέπει να εξετασθεί η συμμετοχή της Τουρκίας στην Ένωση. Μια συμμετοχή που δεν θα περιλαμβάνει μόνο οικονομικές πτυχές, αλλά και θεσμική συμμετοχή. Η εμπειρία από την ιστορική εξέλιξη της Ένωσης λέει ότι κάτι που φαίνεται σήμερα αδύνατο, αύριο μπορεί να είναι εφικτό και αποδεκτό απ' όλους.

D 1

Πάγια θέση της ελληνικής κυβέρνησης ήταν και είναι η ενίσχυση της ΚΕΠΠΑ η δημιουργία του ESDP με την ισότιμη συνεργασία NATO-ΕΕ. Στη Σεβίλλη οι 15 συμφωνήσαμε για το περιεχόμενο αυτής της συνεργασίας στη βάση πάγιων αρχών και κανόνων της Ένωσης, αλλά λαμβάνοντας υπόψη και ήδη υπάρχουσες ρυθμίσεις στα πλαίσια του NATO. Άλλωστε η πλειοψηφία των εταίρων στην Ε.Ε. είναι και σύμμαχοι στο NATO. Η Άγκυρα δεν αποδέχεται το πλαίσιο των αρχών και των ρυθμίσεων που συμφώνησαν οι δεκαπέντε. Εμείς είμαστε διατεθειμένοι να ξαναδούμε ορισμένες πτυχές αυτής της συνεργασίας, αλλά δεν είναι δυνατό να υποχωρήσουμε σε θέματα αρχών που αποτελούν θεμελιώδεις κανόνες της Ένωσης.

D 2

Η διαφωνία δεν έχει καμία σχέση ούτε με την διαφορά στο Αιγαίο μήτε με το Κυπριακό. Αν μπορώ να συμπυκνώσω τις διαφορές μας με δύο φράσεις. Έγκειται: (α) στην αποδοχή του διεθνούς δικαίου ως τρόπου επίλυσης διαφορών και στον αποκλεισμό χρήσης ή απειλής χρήσης βίας, (β) στην ισότιμη μεταχείριση ΕΕ-NATO και ειδικότερα των εθνικών συμφερόντων εταίρων και συμμάχων των δύο οργανισμών.

E 1

Κοινή είναι η διαπίστωση ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει ανάγκη από μια μεγάλη μεταρρύθμιση, προκειμένου ν' ανταποκριθεί τόσο στις απαιτήσεις των λαών της, όσο και στις ευθύνες της στην παγκόσμια σκηνή, ιδιαίτερα μετά την ολοκλήρωση του εγχειρήματος της διεύρυνσης. Έχουμε ανάγκη από μια πιο ισχυρή, αλλά και μία πιο αποτελεσματική Ευρωπαϊκή Ένωση. Με περισσότερη δημοκρατία με μεγαλύτερη συνοχή. Η Συνέλευση θα κλείσει τον κύκλο της προετοιμασίας, προκειμένου να οδηγηθούμε στη Διακυβερνητική Διάσκεψη που θα αποφασίσει για την μεταρρύθμιση. Θα έλεγα ότι η Συνέλευση και η Διακυβερνητική Διάσκεψη πρέπει να οδηγήσουν σε μια μεγάλη μεταρρύθμιση των Συνθηκών.

E 2

Η εμφάθυνση της κοινοτικής μεθόδου αποτελεί βασική προϋπόθεση για την μεσομακροπρόθεσμη ενίσχυση τόσο της αποτελεσματικότητας της Ένωσης στις πολιτικές της απέναντι στους πολίτες, όσο και του ρόλου της σ' ένα πολυκεντρικό παγκόσμιο σύστημα. Αναγνωρίζω ωστόσο ότι διακυβερνητικά σχήματα δεν μπορούν να εξαλειφθούν από τη μια μέρα στην άλλη. Πρέπει να πεισθούν ευρύτερα στρώματα των λαών της

Ευρώπης ότι είναι προς όφελός τους η όλο και μεγαλύτερη ενοποίηση, η όλο και χαλαρότερη διακυβερνητική συνεργασία. Εγώ το πιστεύω, όμως νομίζω ότι έχουμε ακόμη δρόμο μπροστά μας.

E 3

Μια πιο ισχυρή Ευρώπη στο διεθνές σύστημα με μεγαλύτερη ικανότητα επιρροής των διεθνών εξελίξεων με περισσότερο αυτοδύναμο λόγο, πρακτική και αποτελεσματικότητα δεν μπορεί να επιτευχθεί χωρίς μεταφορά μέρους κυριαρχικών δικαιωμάτων στην Εξωτερική Πολιτική και στην Πολιτική Ασφάλειας της Ένωσης. Αυτό δεν σημαίνει στέρηση τους από το εθνικό κράτος, αλλά διαφορετικό τρόπο άσκησής τους μέσα από τους θεσμούς και τα όργανα της Ένωσης. Σ' αυτήν την τόσο αναγκαία προοπτική πάντα θα υπάρχουν με τον έναν ή τον άλλο τρόπο θεσμικές ασφαλιστικές δικλείδες για τη διαφύλαξη των ζωτικών εθνικών συμφερόντων των κρατών μελών.

F

Θα σταθώ στις κυριότερες.

Η ολοκλήρωση της διεύρυνσης, θέλω να το τονίσω, αποτελεί προτεραιότητά μας. Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν αντέχει πολιτικά μία καθυστέρηση, μία αναβολή.

Πρέπει να προωθήσουμε τις πολιτικές για την απασχόληση, την ανταγωνιστικότητα, το νέο κοινωνικό μοντέλο της Ευρώπης, ιδιαίτερα στην εύθραυστη φάση της ύφεσης που διατρέχει η διεθνής οικονομία. Όπως επίσης και τις πολιτικές για την αειφόρο ανάπτυξη.

Θεωρούμε ιδιαίτερα σημαντικό να ολοκληρώσουμε μία αποτελεσματική πολιτική της Ένωσης στα θέματα της μετανάστευσης αλλά και της λαθρομετανάστευσης.

Όπως επίσης να ενισχύσουμε το ρόλο της Ένωσης στην διεθνή σκηνή προωθώντας την Κοινή Εξωτερική πολιτική και την Πολιτική Ασφαλείας. Συγχρόνως ν' αναπτύξουμε τις εξωτερικές σχέσεις της Ένωσης για περισσότερη συνεργασία, για ευρύτερη δυνατή αποδοχή των αξιών και αρχών του πολιτισμού μας.

G 1

Η αναγκαιότητα θα κριθεί τελικά από τον ΟΗΕ, ο οποίος και θα αποφασίσει αν θα πρέπει να υπάρχει ή όχι στρατιωτική παρέμβαση, καθώς και από την συμμόρφωση ή μη της Βαγδάτης.

G 2

Η Ελλάδα που θεμελιώνει μείζονες εθνικές της πολιτικές στο διεθνές δίκαιο και στον ΟΗΕ δεν μπορεί τώρα να τις παραβλέψει. Με βάση αυτές και τις αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα διαμορφώσει και τις τελικές της αποφάσεις. Ας ελπίσουμε πάντως ότι στο τέλος θα αποφευχθεί η κλιμάκωση της κρίσης.